

Szerkesztési iroda:

Főter. Sat.-Ferenciek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak —nyitlitterok és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak

MAGYAR ÉS HONYÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Hírtől Összeállítású Szerkesztő”, a „Csaktornyai Takarékpénztár”, a „Muraközi Takarékpénztár”, az „Alsó-Muraközi Takarékpénztár” és „Összeállítású Szerkesztő” s a Muraköz-hegyvidéki Közművelődési „Önképzőkör” hivatalos kiadója.

Előfizetési árak:

Égész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadotnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Oppitz A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brünnen: Stern M.

Nyitlitter petitóra 10 kr.

Mi ezélja van az okszerü méhészet terjesztésének?

Hogy ezen kérdésre kimerítően megfelelhessünk, okvetlenül szükséges, hogy szemügyre vegyük a jelenkor valamint a mult századok méhészetét.

A mult dökben is csak azon elemek méhészkedtek amelyek most; a földbirtokok osztály, a jobbágyság, — különösen pedig a papok és tanítók.

Az előtt sem volt a méhészet gyakorlása valami nagyon okszerü alapokra fektetve. De az elmult századokban a földmívelés még nem vett volt oly nagy mérveket mint a jelen században, különösen pedig annak második felében. Az előtt is a birtokos nemes urak éppen úgy mint a jobbágyság főként földmíveléssel foglalkoztak ugyan, csak hogy az azelőtti földmívelés nagyon is külterjes volt. A földes urak birtokai nagy részét az erdők és legelők tették; a szántóföld kevés volt. A mellett még temérdek moesár is foglalta el a völgyeket, lapályokat. Mindenütt dús legelője volt a méheknek. Ennek folytán a legprimitívabb kezelési mód mellett is, mégis csak volt a méhészetből haszon.

Hogy pedig a méhészet nem csak egy hasznót adott, bizonyítják azon számos királyi adománylevelek, melyeket királyaink — főként a szerzetesek, templomok és egynehány városok részére — kibocsátottak

Igy pl. a II ik Béla király által 1138-ik évben kiadott adomány-levél szerint a dömösi prépostság részére 59 község kötelezetet évenként tetemes mennyiségű méhset, községenként 175 akót beszoigaltatni.

Ismét IV ik Béla 1255 ik évben kelt rendelvényével Buda városa vámszedési jogát szabályozván, abban a méz és viasz mint fontos vámköteles tárgyak, szintén felsoroltattak. Igazolja a méhtenyésztés fontosságát azon törvényes intézkedés is, hogy a Dózsa féle pórlázadás leveretése után a fellázadt jobbágyság még a mézből való tized adásával is sújtattak; s ezen intézkedés csak az 1836 évi VII. t. cz. 4 § a által lett megszüntetve.

De bizonyítják több szabadalmi levelek. Így pl. a II Ferdinánd által a gömöri és nógrádi barkácsolóknak, — a löcsei és rozsnói méhsér főzőknek adott szabadalmi levelek.

Erdély szintén nem maradt hátra a méhészet terén. Sőt inkább Erdélynek erdős vidéke, hegyei és völgyei, az ő dús virányaikkal, kitűnő talajjal szolgáltak a méhészetnek. Mit bizonyít az is, hogy maga I. Rákóczy György Erdély fejedelme, a méz és viasszal való kereskedést a maga részére kívánta — egyedüriként biztosítani és ezen célját az 1631-iki gyűlésen el is érte; mert Erdély rendei ezen resolútióját annuálták.

I. és II. Rákóczy György, Erdély fejedelmei maguk is méhészkedtek Horhy Mihály személyében méhsér mestert tart-

ván, ki az „Erdélyi méhecske” czim alatt, magyar méhsér könyvet is adott ki. A méz és viasszal való kereskedést pedig, Szében és Brassó városok tiszték legnagyobb mértékben.

A nemzetiségeket tekintve pedig, mind Magyar, mind Erdélyországban a tótok főként pedig a németek foglalkoztak a méhészetrel és gyakorolták a méhtermékekkel való kereskedést.

A mult században Mária Terézia, majd utána II. József császár adtak nagy lendületet az okstrák broda mi és a magyar méhészetnek.

Az általános reformmozgalmak az okszerübb méhészet haladását is előmozdították. De a jelen század elején, valamint minden pangásnak indult, úgy a méhészet is nagyon aláhanyatlott.

Németországban a harminczas és negyvenes években már kezdett a méhészet terén is okszerübb irány fejlődni; egyáltalán a haladás jelei mutatkoznak. Minálunk azonban, még mindig szunnyadóban volt. Csak elvétve akadtak egyesek, kik részint a korszellem hatásánál fogva, a helyesebb, az okszerübb irányt megjelelték, vagy azt követték is. De ezek csak magukban elszórtan, egyesek voltak.

1844-ben Foith I. holtvényi lelkész a bárczaságon létrehozott ugyan egy méhsér társulatot; de az is csak 20-36 taggal tengődött; majd az ötvenes években egészen összemert.

De különösen lehanyatlott a méhészet a 48 iki nagy átalakulás folytán. Az eddig

A „Muraköz” tárczája.

Nósz Kotyogi János és fia Abrahám.

IRTA: SPINDLER GYULA.

(Folytatás.)

— Nézem már számodra menyasszonyt, — mondá fontos szemöldökkrántással Nósz Kotyogi János a pipáját félfogva vevén, két kezével felkönyökölt az asztalra.

— Ki légyen az? — kérdé Abrahám?
— Űri perszóna fiam, ilenék hozzád.
— Ű, öhü, hűü!
— Nemes Debeáki Mihály uram öregebb kisasszonya, Erzsebet.

Megrásta fejét Abrahám s egészen kijött a vig tónusból.

— Az nem kell.
— Már miért nem?
— Azért, mert spanyolviasszokt eszik.
— Tudod is te, hogy mivel él!
— Hogy ne tudnám! mikor láttam!
— Már fiam, ha ez, az az ő dolga, de ebelne az akár tortát, mert ott van; miből.
— Mégis olyan épadt.
— Űri színe van.

— Azután meg nagyon sovány.
— Majd meghízik.
— Dejzen, szebb annál a Zauska!
— Ez e, ez a piszkos?
— Már hiszen majd megmosdik.
— Talán csak nem ezt akard elvenni?
— Hamarabb mint azt a dámát!
— Ejnye! sem mirevaló pernebájdér, hogy mersz te arról a tisztas leányasszonyról így be szólni? . . . Mindjárt meghámozlak! — S Nósz Kotyogi János dübbe jöntében úgy vágta az asztalhoz sárgarézt kupakos makrapipáját, hogy az menten izre-porrá tört.

— En is ott lennék akkor! mondá Abrahám meg sem hunyáskodva.

— Bizony, még szóvitába áll az apjával! Erre tanított a papod?

— Akár mire tanított, én azt a dámát el nem veszem! Vegye el kegye/med, ha akarja, de nekem ne szerezze el senki a lányát, mert én már megígertem a Zeuskának, hogy ő lesz a feleségem, punkum!

De már ez sok volt. Nósz Kotyogi János föl nem tette volna erről a szuszimuszról, hogy ez még így is merien beszélni. Azután meg ezen rang alóli szerlem épen nem vágott össze az öreg tervével, mely szerint ő Abrahám házasságával az űri familia alapját akarta megvetni.

De háha, Abrahámban azért pezsdült meg a vér, mert szerelmes volt; már pedig a szerlem ékesszólóvá teszi a kukát is, s meggyógyítja

a halálos beteget, amint ezt a sok érzékeny novellában megirták.

Ilanem Nósz Kotyogi János nem azért volt vitélő, hogy ő rajta egy kálmista deák kifogjon.

— No majd megmutatom én, kit veszess el. Ezzel fölkel, ki ment az udvarra, hol Zauska csendesen fejte az ágashoz kötött Táblást, énekelven Abrahám kedves nóját.

— El takarodj házamtól te pokolpordorjál széjjel gazollak, — kiáltá az öreg magánkül s tudja Isten, mit tesz, ha Abrahám, — mint a lángpallosu anygal a paradicsomban, — meg nem jelen s közéljük nem áll, hajgálván kezeit nagy indulatjában.

— Hozzá ne nyuljon kegyelmed, mert. . .

— Még fenyegetsz? Hű, azt a. . . és csikorgatta fogát Nósz Kotyogi János, s felkapván a fejősdéket, ijesztő mimikát csinált; de Abrahám képviselle az isteni gondviselést, s kicsavarta a gyilkos eszközt kezéből, mi által megmentette mind magát, mind a Táblás mellé retrált idekét.

Zsuzsanna elérkezettnek látta az időt, melyben megereszhetei könyneket árját, pityeregve, mint a párvaveszteit galamb.

— Ne sirj szolgám! — vigasztalá Abrahám.

— Nem él az én apám emberhussal, s akármint beszéljen, elveszek én azért téged.

Zsuzsanna hájtolt is a szép szóra, de azért összekötötte ami kis csókmozákja, volt hogy ő reggel elmegy.

budu živi ostali. Zrok, po kojem praharnica ova eksplozirala, nezna se.

Potres.

Vu Sopronu počutili su 15 o. m. čvrsti potres, koj se je protezao od severoiztoka prema jugozapadu ter v okolici vnuogo kvara počinił. Vu Kis-Martonu porušilo se je po njem više hižah; vu samom varošu Šopronu nije vu zidinah kvar napravljen zvan jednoga dimnjaka, samo se je ljudstvo jako preplašilo, ar su se sva stanja jako zibala, po- bihatvo po hiži i kipi na stenah tancali. Potres taj bil je v jutro pred šestom vurom a na večer opet se je pouovil baš onda, kada su ljudi v teatru bili.

Vlovljeni razbojnik.

Nezdavna smo spomenuli, kak je 14-ga marcija nepoznati zločinec Izaa krémara Kainer Salamona, njegvu ženu i 15 let staru rodjakinju vmoril ter je porobil. Več se je misliło, da se nebađe našel razbojnik strahoviti, a eto! 12-ga o. m. ipak su oružniki zeznali za njega ter ga vlovili i sudu predali. To je jeden sluga imenom Kiss Lajoš, koj je vezda pri sudu sve valoval i to, da je spomenute tri s jednom sekirkom vmoril i to zbog toga, da je more porobiti.

Tikve za jesti.

Čakovečke kr. preparandije ravnatelj daje na znanje Medjimurcom, da je lani probu delal s tikvami, koje su dobre za peći i kuhati. Izmed ovih su nekoji 20 kilogr. težine imeli, dobri su bili i tija do decembra su se ne skvarili. Zato: koji bi si radi sadili ovakve tikve, naj se oglašiju pri ravnatelju, koj bu svakomu rad seme zabadava dal, dok bude imel.

Magjarska slovnica.

Nekoji potrebni razgovori vu magjarskim jesiku za one, koji bi se r di znali nekaj po magjarski razgovarjati.

Od pisanja.

Az irasról.

Gospon oštaria! dajte mi jeden list finoga papera.

Kocsmáros úr! adjon egy levél finom papíros. Za kaj?

Miért?

Jednoga lista bi rad pisati.

Egy levelet szeretnék írni.

Imate li takaj pero?

Van tolla is?

Jesu ovde nekoja, ali zlogesta.

Van itt néhány, hanem rosszak.

Ova tinta je bela.

Ez a tinta fehé.

Imate li orlenoga pečata?

Van-e piros pecsétje?

Ovo je jako fini.

Ez nagyon fi om.

Budu taki gotovi?

Mindjárt készen lesz?

Naj nezabiju dan i mesec nutri postaviti.

Ne felejte a napot és hónapot betelenni.

Koji je denes?

Hányadik van ma?

Denes je trideseti.

Ma harminczadika van.

Hočeju, da ga skup slozim?

Akarja, hogy összeállítsam?

Prosim, ako volju inaju.

Kérem, hogyha kedve van.

Če je posipalo?

Hol van a porzó?

Naj napraviju takaj nadpisek gori.

Csinálja meg rá a czímet is.

Ovo je sluga, zapovedaju, da ga na poštu odnese?

Itt van a szolga, parancsolja, hogy a póstára vigye?

Dajte ovoga lista brzo na poštu, doklam je odpita.

Adja ezt a levelet gyorsan a póstára, amíg nyitva van.

Ja bi dal, ali nemam penez.

Feladván, de nincs pénzem.

Ovo je forint, vánemite ga i dojdite taki nazad.

Itt a forint, váltsa fel és jöjjön azonnal haza.

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Gospa: Marica ti pak imaš novu opravu?

Marica: Im oni gospa takaj imaju novu opravu.

Gospa: To ti je drugo, jer je to meni

moj dragi muž kupil.

Marica: Im je i meni ova njihov muž

kupil.

Sudec: Oni mladi gospon jako hudo vu

gledajo! valjda su betešni?

O ne! nego sam samo pisar.

Kalvin: Pak oni gospon tišlar denes

nikaj nedelaju?

Katolik: Ne, jer je denes nedela, a mi

H I R D E T È S E K.

3973 tk. 1887.

Arverést hírdelményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy az államkincstár végrehajtónáa Kelemenics Mihály zsbarnki lakos végrehajtást szenvedő elleni 51 frt 51 kr. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírószág területén lévő a mároff-zsbarnki 204. tk. 403. hrsz. a ingatlanból Kelemenics Mihályt fele részben illetett és időközben Kodba János és Novák Francziska mároffi lakosok tulajdonába átment 489 trtra becsült ingatlanokra az árverést ezennel megállapított kikéltási árban elrendelte és hogy a febbe megjelölt ingatlan

az 1888. évi ápril hó 26-ik napján

d. e. 10 órákor

krécsanske katolianske vere ljudi po nedeliah i svetkih nedelamo.

Kalvin. Nebojte se, im bum ja odgovaral za vas.

Katolik. Verujem, na ovom svetu, ali na drugom ne?

Kalvin: I tam budem.

Katolik. Tam! nebudemo skupa.

Kolendar.

(Od 21-ga do 28-ga)

- 22. Nedelja. Soter i Kaj.
- 23. Ponedeljek Adalbert. Senjem vu Ptuju.
- 24. Tork. Juraj. Senjem vu Varaždinu.
- 25. Sreda. Marko. Senjem vu Draškovicu i Belatincu; vu Selnici prošćenje.
- 26. Četrtak. Kletó. Pun mesec.
- 27. Petek. Peregryn.
- 28. Subota. Živko.

CENA ŽITKA

Kuruza 6.—6.15 Pšenica 6,75 —7. Hrz 5.—5.50 Ječmen 5.50—6. Zob 5.—6.

LOTTERIJA.

Grac 15. apriluša 1888.

10. 39. 6. 55. 13.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

a mároff-zsbarnki község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserának 10%-át, vagyis 48 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornya, 1887. évi november hó 29-ik napján.

A csáktornyai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.

666 1—1

Grassmann és Rauschenbach-tól

B U D A P E S T E N T.

Tudósiasít
gyártmányaink kémményű hajtása,
csékély fűtőanyag fogyasztása,
igen nagy munkaképessége,
a szemek kitűnő tisztítása és osztályozása, valamint
erős szerkezete tekintetében
összesen

Grassmann és Rauschenbach

Nagy magtár gőzhajtású gépjármű,
Budapestben, külső vározi-ut 7. sz.

150 h. 1-5

A cs. kir. szab.

Triesti általános biztosító társaság

(Assicurazioni Generali)

Csáktornyai főügynökségétől.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget értesíteni, hogy az 1831-ben alapított és 36 millió forintnyi tartalékalappal rendelkező cs. kir. szab. Triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali)

FŐÜGYNÖKSÉGÉT

Csáktornya és Perlak város és járásai részére mai napon átvettük.

Az Assicurazioni Generali biztosít: tűz, villámcsapás, jégverés, tükr- és solinüvegtábla törés s áruszállítmányi károk ellen, továbbá tőkét, életjáradékot ember életére, különböző mód szerint, — ebbeli biztosításokra ajánljuk magunkat a t. cz. közönség szives figyelmébe és rendelkezésére.

Tekintettel arra, hogy az általunk képviselt társaság díjtételei nagyon jutányosak és esetleges károk felvételénél és kifizetésénél gyors és előékeny eljárást tanusít, reméljük, hogy a t. cz. közönség kegyes leendő biztosításait általunk ezen intézetnél eszközöztetni.

Egyszersmind tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy átvettük

az első oszt. által. baleset ellen biztosító társaság főügynökségét

is, és kérjük ebbeni biztosításait nálunk eszközölni.

Esetleg szükséges felvilágosítással, bevallási ívekkel, mindenkor a legnagyobb készséggel és díjtalanul szolgálunk.

Teljes tisztelettel

BENEDIKT E. és FIA.

665 1—*

4 4661288

SZIVARKAPAPIR

LA VALÓDI

LE HOUBLON

francia gyártmány
Cawley és Henrytől Párisban.

Üdítészektől óvatok!
Ezen papír Dr. J. J. Pohl, Dr. H. Ludwig és Dr. D. Lippman urak, mint a becsi egyetem vegytan tanárától a legjobban ajánlatik és pedig kitűnő minősége és tisztasága végett és minthogy abban semminemű, az egészségnél ártalmas anyag vegyítve nincsen.

FAC-SIMILE DE "L'ÉTOILE" 17, rue Béranger, à PARIS

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Vedjegy.

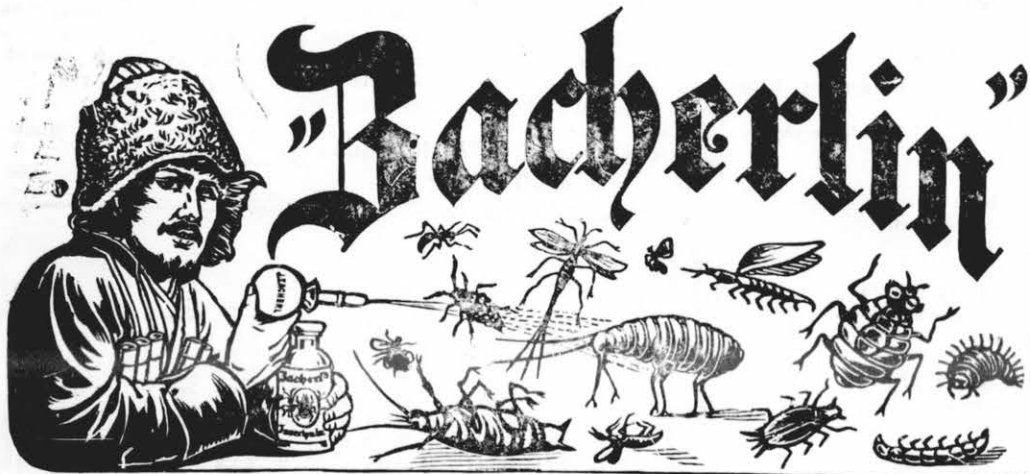

Fülfülgelhatatlan étvágyhiány, gyomorgöngyöség, rossz illatú bölcézet, jelgyodas, savanyú felhőfenes, kolika, gyomorfurúrt, gyomorfáras, homok- és daraképződés, fertőzött nyálkaképződés, sárgaság, undor és hányás, fájás (ha a gyomortól ered), gyomorgöngyös, székszorulás, a gyomornak ételből és italból való túlterhelése, gúliság, lep-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. Egy üvege ára hazánálunk utasítással együtt 35 kr., kettős palack 60 kr. Készpenti szállítás Brdy Károly gyógyszeres által Kremsierben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvat! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit minden üvegen piros, a fehérvirágos állatú borítéka kell megfigyelni és a minden állatú borítékot használati utasításon meg kell jegyezni lenni, hogy az Kremsierben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Valódi minőségben kapható: **Zágráb:** Az irgalmasrendek gyógyszerárban. **Órmak Jd.** szef gyógyszer. **Hrúé Sándor** gyógyszer. **Katkié Ant. E** gyógyszer. **Podé József** gyógyszer. **Pospitli S.** gyógyszer. **N.-Kanizsán** Prager Béla gyógyszer. **Kapronca,** Werli Miksa gyógyszer. **Ludbreg,** Konbreg József gyógyszer. **Mura-zombat,** Böles B. gyógyt. **Pregrada,** Bilinski Hipól. gyógyszer. **Nsz.-György,** Pollatschek R. gyógyszer. (Hataróvidék.)

a legkitűnőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitűnő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegen kapható. A mit pusztán papirzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás”!

ZACHERL J., Bécs, I. Goldschmiedgasse Nr. 2.

Nagy-Kanizsán kapható Fesselhofer J. urnál.	Zala-Egerszgen kapható Keszler S. urnál.	Kaposváron kaph. Babochay Kálmán gyógyosz.
Csáktornván	Strahia testvéreknél.	Dr. Unger gyógyosz.
	Göncz L. urnál.	Keszthelyen
		Keresztes J. Schleifer A.
		Czollner Vince urnál.
		Szabó Imre

A vidéken „valódi Zacherlin” ott kapható, hol „Zacherlin-falragaszok” is kaphatók

— Az állami tanítóképezde igazgatója a múlt évben több fajta titáni- és főzivaló, továbbá takarmánytökkel tett kísérletet. Ezek között némelyek táplálékra kitűnőnek találtak; a takarmánytökök között 20 kilósak is voltak és egész deczemberig kitartottak. Az igazgató hasznos szolgálatot vélt teljesíteni az által, hogy ezen említett tökök magvaiból, különösen a muraközi polgártársaknak, míg bennök tart, ingyen szolgált.

— A Varaszd-Topliczába menők figyelmébe. A fürdő évadban sokan keresik fel Zalamegyéből a varaszd-topliczai fürdőt. Néhány évvel ezelőtt Csáktornyáról kocsin mentek a vendégek Topliczába, újabban azonban, a zagoniai vasut megnyitásával, a fürdővendégek vasuton mennek, még pedig az ugynevezett topliczai állomásig. Itt azonban, mivel ez állomás messze fekszik Topliczához, kocsit nem lehet kapni; a fürdővendégek kénytelenek vissza gyaloogni ez állomáshoz közelebb fekvő Varasdra, hogy ott kocsit fogadjanak, amely őket Topliczába vigye. Így beszéltek ezt Varasdon. Figyelmeztetjük tehát a vidékünkbeli fürdővendégeket, hogy ha nem akarják Csáktornyáról megtenni az utat Topliczáig kocsin, válasszanak Varaszdig egyet s ott a »Vadember« szálloda tulajdonosa, a magyar szilveteresi Vajdits vendéglős, a legutányosabbban elszállítja őket Topliczára.

— Időjárás és gazdasági viszonyaink ápril hó 12-ől egész ápril hó 18-ig bezárólag. Az idő a hét elején és közepén változó szeles, a hét végén derült, melegebb, kellemes volt. A fagytól és a hóviztől megkímélt őszi vetések végre fejlődésnek indulnak, de bokrosodásuk csekély mérvű, a tavaszok — úgy látszik — hibátlanul kelnek, a gyümölcsök biztatólag fejlődnek. — Az úgy is csak kisebb térben elvetett őszi repcének jó része kiveszett. — A gazdasági munka többnyire szántásból áll és az időnek javát azért veszi leginkább igénybe, minthogy a kiveszett őszi repce és számos helyeken teljesen kiveszett többnyire őszi rozsok területén, újból eke alá kerül. — Az árpa jó formán el van vetve; a burgonya burgondia mag ültetése, úgy szintén a zab és búkköny elvetése, javában folyik. Kukoriczára csak a jövő héten kerül a sor. — A marha egészséges és a némileg megjavult legelőre rendszeren kijár.

— Eredeti levelezőlap érkezett a múlt héten Perlakra. A levelet nem gyakorolt kéz írta horvátul. Kívül a következő cím olvasható: Perlakra azon bírő urnak, aki azokat itéli el akik verekelnek. Belül: »Kérem a bírót ural, holnap nem megyünk el tárgyalásra; irom, hogy békeesen kiegyeztünk Zs. Agnes I. Franciskával A-Domboruból. Távol vagyok szolgálásban, nem mehettem a tárgyalásra inkább bé-

kességgel kiegyeztünk. Bocsásson meg nekünk.«

— A fogak gondozása és a száj tisztítása minden embernél oly életfeltételt képez, hogy hanyagság e tekintetben a legrosszabb következményeket szokta maga után vonni, mint azt a fogfájásban és egyéb fog és szájajokban szenvedők óriási számánál látjuk. A fogak és a száj gondozására legjobbak dr. Popp úrvári fogorvos különféle szereit (ezek közt a világ hírv Anatherin-szájviz), melyek már 40 év óta vannak kipróbálva és az egész művelt világon elterjedve. Kaphatók minden hazai gyógyszerertárban.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

Egy jeles oklevéllel, jeles működési bizonyítvánnyal bíró

tanító,

ki a zongorán igen jól játszik; a kézimunka minden nemében jártas, képes nagyobb leányokat a polgári-, fiukat három real osztályra tanítani: állást keres a legszerényebb feltételek mellett. Szíves megkeresések kéretnek Th. M. Emercéhez Nedeltzere.

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 22. APRILUŠA 1938.

BROJ 17.

Urednička pisarna:

Glavni pij-c. fraterska hiža, lévo na kondignaciji. — S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 varom. — Sve pošiljke stiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožofa urednika vu Čakovcu.

Izdavačstvo:

Kajšćara Fischel Filipova kam se predplate i obanane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puk.

Izlazi svaki tijeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomogajuteža činovničkoga društva „Čakovičke šparkasse“, „Medjimurske šparkasse“, „Doknja-Medjimurske šparkasse“ i „Podpomogajuteža društva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“

Nekaj od kave.

Vživanje kave je tak razprostranjeno, da se na istom selu, ako je samo malo bol, še stojeća hiža, već na stol da'e. Po varasi pak pogotovo vživanje kave je vu svakoj hiži svakdenešnje, pije se za zajtrek s mlekom pije se za južinu a po obedu s mlekom ili bez mleka

Nu poleg vsega toga od trošenja kave se nikaj stalnoga nemre pisati, jer n. pr. vu Nemškoj od kave su ljudi zalostni, vu Turskoj pak jako vrući Nekojim, ako na večer pijeju, -kodi, jer nemožeju spat; a nekoi pak na večer samo zato nucaju kavu, da lekše zaspiju. Jednim na zdravlje služi a drugim opet kodi

Postavimo vezda pitanje: jeli je kavu piti zdravo ili škodljivo? Na ovo pitanje hoteći odgovoriti, velim onim, koji jako rado kavu pijeju, da su svojemu zdravlju baš ne najbolji prijatelji; a onim, koji kavu obično nepijeju, da je to veliki dobiček, jer su taksi ljudi vno go menje betežni na žaludu. Onaj človek, koji vno go kave pije, redko ima dober želudec, a ako ga i ima, lahko si ga bude pokvaril, ako se bude kave prekoročno vžival. Zato velimo, da za one, koji imaju žaludečni, srčni, krvni beteg, kava nije Najbolje pako na srce stavlamo roditeljem naj deci črne kave nikad nedaju

piti. Nu koji već navadno kavu pije, taksi naj se drži: Kupi i pij kavu najbolju.

Gda kavu kupujemo, nikad nesmimo skupariti i vu štacunu kakše smetje kupovati, jer na taksi način sebi čemer kupujemo i peneze štacunararu zabadava dajemo.

Nadalje, prije kak tse kava praži, more se dobro sprati i s pla nom na suho zbrisati, a to zato, jer vno gi fabrikanti, da bude njim kava lepša, nju farbaju a skoro vsaka farba vu sebi čemer zadržavle

Gda smo dobro oprali kavu, onda ju moramo opraziti. Pri praženju dobro moramo paziti, da je preveć nespražimo, jer po takovem postupanju kava svoj tek zgubi, a mi onda nepijemo kave, nego črnu škodljivu vodu, štera našemu žaludu jako škodi. Oprazenu kavu nesmimo dugo na luftu držati, jer tak kava svoj tek i duhu zgubi, nego ju moramo još onda, gda je vruća s tučenim cukorom malo posipati i dobro zmešati i onda vu tak u posudu spraviti, štera se da pokriti jer na taksi način kava navek svoj tek i dobru duhu zadržti.

Pri kuhanu u kave dobro se mora paziti, da se ili preveć ili premalo nevezme, a med kuhanjem, kaj vu kavu mešati, je oštro zabranjeno, jer ako takše mešanje s jedne strane kavi lepu farbu da, s druge strane teku vno go škodi. Kada je kava već na stolu, mora se dobro paziti, da nebi što

preveć pil, jer prekoročno nucanje kave je već vno gi zdravim ljudem smrt zrokuvalo.

V . . . a.

I: prostost Medjmurja.

XIII.

Po bilježkah jednoga pavlina leta 1750.

Povrni mo se nazad na put, koji nas pela od Legrada do Vidovca. Vidovec leži vu istoj daljini od Mure kak od Drave. Tu je crkva posvećena sv. Vidu mučeniku, kak takaj i fa or. Zoveju ga dolnji Vidovec, ar i vu sobotičkoj fari nahadja se jeden Vidovec a to je gornji. Crkvu vidovsku polepsal je ondešnji plebanuš Mahanovic Nikola, koj je bil roda horvatskoga i jako pobožen človek.

Sim spada i selo Kotoriba s filijalom crkvom sv. Križa. Kotoribu su Turci i večkrat predobili, nu šeragi Zrinjijevi navek su je nazad stirali i uzbili. Na putu, vodečem prema Kanizi, ushadja se tu na Muri komp. Tam spadaju takaj Dol. Dubrava, gde se baš vezla (1750) zidje crkva na čast sv. Margete; nadalje Draškovec, Čukovec, Dol. Mihajevac i Sv. Maria sa crkvom podignjenom na čast Bl. Dev. Marije.

Od zadnjih dveh selah imamo sledeći pametovati: Jordan Ivan povestničar nabrajajuć vojsku gornjomagjarsku, ovak veli za

Marinianov šereg: Marinionski šereg nad potokom Murm blizu Drave negde pri Mihalovcu, gde Drava iz doluje Magjarske u gornju prehadja imal je pazku na obedva orsagi; to je pak već i s rimskimi šeregi tak bilo. Gori spomenuti pisc spomenul je još nekog Mihalovec izpod nam nepoznate Vitrovice.

Kak on jednu široku rimsku cestu označiti misli od Pettaua počemši prek Lud brega, Koprivnice, Vitrovice, Mihalovca, gde prešavši prek Drave, proteže se čez Baranyavár, Dárdu tizam do Murse t j. Oseka, gde je postal šereg marinianski, to i mi sudimo, da taj put postoji i to od Pettaua čez Čakovac, Mihalovec, Kottoribu, Kaniszu i Bresnicu do Oseka, koj se i dandanas kak orsački put hasnuje.

Iz same reči Marinian, koja reč dohadja vu vojničkih bilježkah pod imenom „Mariniana“ lahko se zaključuje, da je taj šereg vu Mihalovcu bolje rekuć vu sv. Mariji postavljn bil; to je pak s tim bolje verovatno, buduć su već i rimljani, a i s tim više naši kršćeniki pojed na mesta po imenu svetcov nazvati obćavali.

Po tom se brz as nebudemo vkanili, ako pomislimo, da je mala cirkvica Sv. Mariji: nalazeća se, na celom muredravskom otoku jedna od najstareših cirkva.

Pivar.

Pririedil Glad Ferenc

(Dalje.)

Sveti Vendelin pomoz! zaviknul je prestrašeni pivar. I to bi još vse kak tak bilo, ali za mali čas počme iz jame voda izvirati, i polejala je gospona Vendelina s bundom i celim stroškom. Nekoji pastiri zabavljali su se s tem, da su hrčice iz jame pretiravali, i ov den su si prav opredelili poleg kolibe pretiravati hrčice, s ovom zabavom kratili su si vreme, da su iz jame pretirali hrčicu i žnjom skupa i vrednoga pivara.

Preplašena medtemtoga zver plazila je na krov podrte kolibe, ali ju je jakost ostavila i opala je prav na nos gospona Vendelina.

Niti takvog kriča kak svet postoji, nisu izpustila vusta človečanska kak vu ov čas vredni pivar je zpusil — koptal se je siromak i ručal, dok je ne iz kolibe vun se dokotural, a pastiri prestrašeni kak potučena vojska pobegli su vu selo vikajući povsudi nazveščajuce čudnovito pripećenje.

Vendelin, Vendelin kaj si učinil? Nasli te budu, obkolili te budu, vlovili, i izdali te budu franczkomu cesaru i dojdeš vu spiritus!

Kak je došel na breg, videl je, da se vse obistinilo; ar se je prav vu taj čas pokazal šereg oboruženih mužov, koji su išli proti kolibi Vendelinovoj. Ostati bilo bi bože skušvanje, zato s velikom resignacijom vzal je bundu i gliboko je zdehnu i potegel je prek polja.

I tak skrivajuć se bludil je g. Hornjiček tri dane i tri noći . . . Pod vedrim nebom moral je spat i pokedob mu je strošek sšalil, moral se je s pečenom kuruzom i s tikvami hraniti . . . Žalotai tri postni dnevi, koji su mu za sigurno tri leta od življenja s trideset funti od sala vkrali.

Četvrti dan se je prebudil na veliko gruhanje i puščarvanje . . . Ne daleko, na jednu štaciju jako su morali greti iz štukov, ar su se nekoje trudne kuglje tizam do Vendelina dokoturale, od koje si je jednu nekak pribavil i začuval ad perpetuum rei memoriam tojest za znamenje, da vse ako baš i nije vu samom taboru bil, ali blizu njega igurno.

Okolo polidneva prestalo je puščarvanje. Pred večer, baš gda se je gospon Hornjiček pripravil da pod cvetućim krumpirom s bundom si legne, strašna mu se je pokazala persona; človek vu dolmenai, na glavi mu celeni čako, vu ruki puška . . . Do koljena je ves blaten, ali Bogu hvala, niti najmenje krvav . . . Vse se nazad ogledaval, morti koga preganja? . . . Bit je pak to plemeniti gospon Grega Brkantić gospodar najčomovitešeg glasa vu celoj okolici. Ali vu kakvim stanju?! . . . Nije malo srdit i namrgođen kak navadno, nego krotak i mireu kak ova. Jeden mustać mu se je obesil dolji, drug mu gori strdi, nego drugać vidlo mu se je, da je ne človeka vmoril.

„Dober večer gospon Vendelin“ reče biagom glasom „neznate kud je put vu selo, jeli nebi vi išli s menom?“

Bilo je pak ovo pitanje pivaru jako vugodno, ar si je mislil: oboružen je to človek, idemo skupa, i prvje se bude gdo od nas prestrašil i pokazal put vu selu.

No samo sam zato hotel znati, da po pot putu nejdemo, ar je i neprijatelj tam uaknal, nego idemo dragi Vendelin sim vu jalsje, dosta je gusto, da se vu njem skrivamo.

Pak kaj za istinu bantuju človeka?

Naj me pitati brate! . . . Ti si nigdar takvo zlo ne videl . . . Bedaki su to, ovak na nas naperuju puške . . . Bogme, da smo ne pobegli, bili bi nas zaklali.

A kaj ste vi ne opet znali tam naperiti puške, gde su onda stali? muđruval je Vendelin.

Ali bi njini bili naškodili, kad smo na puškaj ne imali niti kokota niti kremenai! Nego hodi brate Vendelin, da ju zakopa o pod zemlju, ar bi po njoj zamnati mogli, da iz tabora idem, pak bi me vlovili i nazad odvleki.

I zakopali su oružje vu zemlju. Gda su pak za nekoliko ljet slučajno je našli, bilo je mudrih starina, zoji su za sigurno potvrđivali, da je s tom puškom vu Trojanškom taboru gospon Ajax streljal Martu vu trhub. Drugi pak su potvrđivali, da je s tom puškom jeruzalemski Andraš pri potoku Jordanu lastavice strelal, od kud se je velika disputa porodila, koja se je niti do denešnjega dneva još ne zvršila.

(Konec sljedn.)

KAJ JE NOVOGA?

To su junaki.

Mladići naši za diko si drže, kada za soldata ostanu, ter gizdavo pristupljaju k komičiji, koja ima izreči „tauglich“ ili „untauglich.“ Ako pak ostanu za soldata, onda s podpunim zadovoljstvom stanu pod oružje, da odsluže ono, kaj su dužni domo inu svoju odslužiti. Ali nisu tak naša braća romanska! Pri zadnjoj regrutaciji vu Brassó skočilo jih je do 593 spred komasije i vsulo vu Romaniju. To su junaki i domorodci! Mislimo, da bi bolje bilo, da ovih niti ne bude nigdar vu našoj vojsci; naj idu v Romaniju rajši koze past!

Darežljivost.

Malo je denešnji den ljudih, kojim se more reći, da su darežljivi. Ima bogatašov prez broja, koji passiju nahadaju vu skupljanju plesnivih čekinov, ali siromaku niti za komad kruha dati neče. Zato je vredno spomenuti i pohvaliti one, koji se ipak zmisle na nevoljno i siromaštvo trpeć ljudstvo. Med ovimi uzidžimo vu vis gospona barona Hirsch Móra, koj je do vezda već puno suzah siromakom obrisal a na novo je opet vezda 40.000 ftrvov aldoval za one

nesrećnike, koje je ogenj i voda v našoj domovini na nikaj spravila. Gospodin Bog bude mu obilno naplatil aldove njegove!

Nemilostivna mati.

Bakó Johana težakin'a vu Budapeštu rez: dila se je nad svojom 13 let starom kćerkom zbok malovredne falinge siromašne devojčice ter ju je na nemilostivni način zmrevarila. Srditost tak je nesrećnu mater daleko zapelala, da je sgrabila kuhinjski nož, ter vlastito dete s njim vu čelo gliboko vpičila. Nesrećna devojčica leži vu špitalu betežna a junačka majčica pred sudom čeka plaću za kuražu svoju. Matere, čuvajte se naglosti i kaštigajte decu šibom onud, gde su nas naši stari!

Človekoljub.

Vu Trstu vmurl je sestoga o. m. človek imenom Petrotti Peter, koj je na daleko i široko poznat bil zbok svoje človekoljubivosti. Vu testamentu svojem ostavil je cirkvi sv. Maria-Magjiozskoj 40.000 lirah, za špitale i za poslenike podpomagajuća družtva svakomu po 20.000 lirah, inštitutum gluhonemih pak je testamentiral 10.000 lirah. Od ovoga talijana mogli bi si vnoći naši bogataši peldu vzeti ter nebroyenim siromakom na taj plemeniti način suze siromaštva obrisati!

Battenberg Šandor.

Slivnički junak, bivši knez bugarski, kojega je ruska politika iz Bugarske odstranila, zaprosil je ruku carevičke Viktorije, kćer nemškoga cesara, s kojom je već vu svojoj najmlajšoj dobi vu eše poznanstvo skopčal. Carevi ka rada bi ga za muža, ali veli se, da se toj ženitbi protive političke okolnosti, polek kojih se najbolje bori orsački kancelar Bismark. Po tom stvar tak stoji, da ili bude Battenberg kosariću dobil, ili se bude Bismark za svoju službu zahvalil.

Velika herbija.

Vu Americi vmurl je človek imenom Hochmann Martin, koj se je prije 40 let kak špoljarski detič tam preselil iz naše domovine. Taj naš domoroček priskrbel si je svojom neutrudlivom marljivostju lepi imetek i ostavil je za sobom sedem milijonov gotovih penez, koje je testamentiral svojoj vu Magjarskoj nalazećoj se rodbini. Potlam višetnogova iskanja našel je sud njegovu krvnu rodbinu vu osobi Hochmann Barbare, koja je udata vu Jászkiséru za Fuzekas Ludislava, s kojom je do vezda vu siromaštvo žvela. Strpljivo podnasanje njenoga siromaštva nadaril je vezda dobri Bog sa sedem milijonov forintov.

Užoras.

Komaj se je glavni varoš oslobodil Hay Bernata, Reisz Davida, već se je pojavil idene tretji, koj je isto tak pogibeljen za siromaško stanovništvo, koje je višekrat prisiljeno peneze posudjovati. Ovaj pogibeljni gulikoča zove se Grünfeld Vilmoš. Užuru svoju na taj načn je tiral da je od siromašnih vu stski nalazećih se ljudih do 5 i do 6 sto procentov pobiral i to na najprefriganesni načn. Vojsa ga je oblast pozvala pred sud i sada sedi krvočelna ta pijavka vu iztražnom reštu, čekajući zasluženu plaću za nemilostivno svoje guljenje.

Eksplodzija.

Pri želiezničkoj prugi vođboć iz Petrograda vu Moskva eksplodirala je praharica Winerova. Nekoliko ljudih, koji su se pri ovoj praharici nahadjali, odleteli su vu zrak ter na konade se rezleli. I drugi posteniki, koji nisu baš vu neposrednoj blizini eksplozije bil, tak su ranjeni, da vnoći od njih težko